

KARTA PRZEDMIOTU DLA NABORU 2020/2021								
INFORMACJE OGÓLNE								
1. Nazwa przedmiotu kształcenia			Opieka paliatywna					
2. Nazwa jednostki prowadzącej moduł			Wydział Nauk o Zdrowiu					
3. Grupa treści kształcenia			Nauki w zakresie opieki specjalistycznej					
4. Typ przedmiotu			obowiązkowy					
5. Poziom studiów			Studia I stopnia					
6. Liczba punktów ECTS			3					
7. Poziom przedmiotu			zaawansowany					
8. Rok studiów, semestr			III rok , semestr VII - letni					
9. Liczba godzin w semestrze								
	Wyk.	Ćw.	L.k.u.p.*	MCSM	Prj.	P.b.n.*	Zp.	P.z.
Sem.VII	15	17	-	3	-	10	-	-
10.Język wykładowy:			polski					
11.Wykładowca (wykładowcy)			Mgr Iwona Lewandowska					
INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE								
12.Wymagania wstępne			brak					
13.Cele przedmiotu			1. Przygotowanie studenta w zakresie teoretycznym i praktycznym do opieki nad człowiekiem zdrowym, zagrożonym chorobą, chorym i umierającym. 2. Kształtowanie etycznych postaw zawodowych pielęgniarki .					
14.Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych								
Student, który zaliczył przedmiot:					Metody i warunki weryfikacji efektów kształcenia			
WIEDZA -zna i rozumie								
D.W1. czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku					Kontrola pisemna i eseje, krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi			
D.W2. etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach;					Kontrola pisemna i eseje, krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi			
D.W3. zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, chirurgicznym, położniczo- ginekologicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, w intensywnej opiece medycznej, opiece paliatywnej, opiece długoterminowej)					Kontrola pisemna i eseje, krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi			
D.W6. właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;					Kontrola pisemna i eseje, krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi			

D.W7. standardy i procedury pielęgniarские stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	Kontrola pisemna, i ustna, proces pielęgnowania, krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
D.W8. reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację;	Kontrola pisemna i eseje, krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
D.W10. zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatricznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej, długoterminowej oraz na bloku operacyjnym);	Kontrola pisemna i eseje, krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
D.W32. metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia	Kontrola pisemna- zestawy pytań , wykonanie czynności, interpretacja przypadku klinicznego
UMIEJĘTNOŚCI-potrafi:	
D.U1. gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarскую, ustalać cele i plan opieki pielęgniarской, wdrażać interwencje pielęgniarские oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarской;	Kontrola ustna i pisemna – zestawy pytań, proces pielęgnowania udokumentowany , krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
D.U6. dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym zakładania opatrunków;	Kontrola ustna, pisemna, praktyczne wykonanie czynności na potrzeby gromadzenia danych
D.U7. dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji;	Kontrola ustna, pisemna, studium przypadku-proces pielęgnowania , proces pielęgnowania udokumentowany , krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
D.U17. prowadzić u osób dorosłych i dzieci żywienie dojelitowe (przez zgłębnik i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe;	Kontrola ustna, pisemna, studium przypadku-proces pielęgnowania , proces pielęgnowania udokumentowany , krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
D.U19. pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową oraz rurką intubacyjną i tracheotomijną;	Kontrola ustna , pisemna, wykonanie czynności proces pielęgnowania udokumentowany , krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
D.U20. prowadzić rozmowę terapeutyczną;	Kontrola ustna, pisemna, interpretacja kliniczna, wykonanie czynności, proces pielęgnowania udokumentowany , krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
D.U22. przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta;	Kontrola ustna, pisemna, interpretacja kliniczna, wykonanie czynności, proces pielęgnowania

D.U24. oceniać poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne postępowanie przeciwbólowe;	Kontrola ustna, pisemna, interpretacja kliniczna, wykonanie czynności, proces pielęgnowania udokumentowany , krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
D.U25. postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	Kontrola ustna, pisemna, interpretacja kliniczna, wykonanie czynności, proces pielęgnowania
D.U32. przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi.	Kontrola ustna, pisemna, wykonanie czynności, proces pielęgnowania udokumentowany , krótkie ustrukturyzowane pytania, testy wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi

KOMPETENCJE SPOŁECZNE- jest gotów do:

<p>1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;</p> <p>2) przestrzegania praw pacjenta;</p> <p>3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;</p> <p>4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;</p> <p>5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu;</p> <p>6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;</p> <p>7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.</p>	<p>Samoocena</p> <p>Ocena grupy</p> <p>Obserwacja</p>
---	---

15.Treści programowe

Forma zajęć - wykłady

1. Historia i rozwój opieki paliatywnej (hospicyjnej) w Polsce i na świecie.
2. Filozofia i zasady postępowania w opiece paliatywnej.
3. System organizacji opieki paliatywnej w Polsce.
4. Pediatria opieki paliatywnej.
5. Holistyczna opieka nad pacjentem umierającym w różnym wieku.
6. Reakcje i potrzeby chorego paliatywnego oraz przystosowanie do choroby.
7. Ból w chorobie nowotworowej.
8. Drabina analgetyczna wg WHO.
9. Prawa pacjenta umierającego.
10. Opieka nad pacjentem umierającym. Problemy etyczne w opiece paliatywnej.

Zakres zagadnień do realizacji pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego.

1. Rola i zadania pielęgniarki w łagodzeniu bólu.

2. Rola i zakres kompetencji pielęgniarki w postępowaniu z pacjentem z zaburzeniami ze strony układu oddechowego. 3. Rola pielęgniarki w opiece nad pacjentem w okresie umierania, przygotowanie pacjenta i rodziny do śmierci. 4. Rola i zakres kompetencji pielęgniarki w postępowaniu z pacjentem z zaburzeniami ze strony układu oddechowego.	
Forma zajęć – ćwiczenia – kształtujące umiejętności praktyczne	
1. Podstawowe zasady opieki paliatywnej, definicja opieki paliatywnej/hospicyjnej, podmiotowość chorego i jego rodziny 2. Jakość życia i opieki pacjentów paliatywnie chorych. 3. Kryteria oceny jakości życia. Metody pomiaru jakości życia 4. Zespół interdyscyplinarny w opiece paliatywnej 5. Komunikowanie się z chorymi i rodziną 6. Zwalczanie dolegliwości ze strony innych układów towarzyszące chorobie nowotworowej e jej terminalnej fazie. 7. Opieka paliatywna nad małym pacjentem i jego rodzina. 8. Problemy duchowe i egzystencjalne pacjenta u kresu życia 9. Eutanazja, uporczywa terapia, sedacja chorych. 10. Osierocenie i żałoba	
16.Narzędzia/metody dydaktyczne	
1.Metoda podająca – wykład	
2.Metody praktyczne- ćwiczenia , laboratoria kształtujące umiejętności praktyczne, zajęcia praktyczne, symulacje medyczne	
3.Metoda problemowa - dyskusja	
4. Metoda eksponująca- pokaz	
5. Metody aktywizujące; metoda przypadków, scenariusze zdarzeń medycznych(symulacja medyczna , pacjent standaryzowany)	
6. Metody problemowe i aktywizujące ; praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego	
17.Sposoby oceny (F – formująca; P – podsumowująca)	
Wykłady ; test wiadomości, sprawdzian wiadomości pisemny i/ lub ustny , esej.	
Ćwiczenia ; test wiadomości, sprawdzian wiadomości pisemny i/ lub ustny , esej.	
Zajęcia w Monoprofilowym Centrum Symulacji Medycznej; debriefing -(formułowanie informacji zwrotnej ,sprawozdanie , raport).	
18.Obciążenia pracą studenta	
forma aktywności	średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem**	35 godzin, w tym:
Wykłady 15 godzin	
Ćwiczenia 20 godzin	
Godziny pracy własnej studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego-	30 godzin
Praca własna studenta –	20 godzin
SUMA -	90
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	
DLA PRZEDMIOTU – 3 ECTS	
19.Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
1. Dzierżanowski T., Krajewska-Kułak E., Krzyżanowski D., Cybulski M.: Opieka paliatywna. Wyd. Difin, Warszawa 2018. 2. Dobrogowski, J. Wordliczek J, Kocot-Kępska M. (red.) Ból, Termedia sp. z o.o.	

ISBN: 978-83-7988-291-5 Rok wydania: 2019 Termedia

3. De Walden-Gałużsko K., Kaptacz A. (red.), Pielęgniarstwo opieki paliatywnej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2017.
4. Wordliczek J., Krajnik M., Malec-Milewska M.: Chory na nowotwór, kompendium postępowania w wybranych sytuacjach klinicznych. Wyd. Medical Education, Warszawa 2016
5. Kaczkowski J., Jabłońska K.: "Życie aż do końca: instrukcja obsługi choroby. Wyd. Więź Warszawa 2017

Literatura uzupełniająca:

1. Iwoński R., Jarzębińska A., Sielicka E: Opieka paliatywna i hospicyjna w ujęciu społecznym i ekonomicznym. Wyd. CeDeWu, Warszawa 2018
2. Malec-Milewska M., Woron J.: Kompendium leczenia bólu. Wyd. Medical Education, Warszawa 2013.
3. Kaczkowski J., Podsadecka J.: "Dasz radę", Wyd. WAM Kraków 2016
4. Kaczkowski J.: "Życie na pełnej petardzie czyli Wiara, poświata i miłość", Wyd. WAM Kraków 201

Czasopisma:

1. Magazyn Pielęgniarki i Położnej.
2. Medycyna Paliatywna
3. Medycyna Paliatywna w praktyce

20. Formy oceny - szczegóły

Ocena osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie wiedzy;

Kryteria oceny wiadomości (skala ocen- b. dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny, niedostateczny)

1. **Bardzo dobry**- opanowanie całego materiału, przedstawianie wiedzy w logiczny układ, właściwie rozumie uogólnienia i związków między nimi oraz wyjaśnianie zjawisk, samodzielne wykorzystywanie teorii w praktyce. Posługiwanie się poprawnym językiem, stylem i terminologią naukową.
2. **Dobry plus** - opanowanie całego materiału, wiązanie wiedzy w logiczną całość, wyjaśnianie zależności pomiędzy zachodzącymi zjawiskami, samodzielne wykorzystywanie teorii w praktyce z niewielkim ukierunkowaniem przez nauczyciela. Posługiwanie się terminologią medyczną.
3. **Dobry** - Opanowanie materiału programowego, wiązanie wiedzy w logiczną całość, rozumienie uogólnień i związków między nimi, stosowanie wiedzy teoretycznej i praktycznej z pomocą nauczyciela. Posługiwanie się poprawnym językiem i terminologią naukową.
4. **Dostateczny plus**- opanowanie materiału programowego, wiązanie wiedzy wykazywanie związków logicznego powiązania między zjawiskami z pomocą nauczyciela. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce po ukierunkowaniu przez nauczyciela. Język poprawny. Posługiwanie się terminologią medyczną.
5. **Dostateczny** – opanowanie treści programowych do treści podstawowych, trudności w łączeniu ich w logiczną całość. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce przy pomocy nauczyciela. Język potoczny, styl nieporadny.
6. **Niedostateczny** – brak wiadomości programowych, brak rozumienia uogólnień, umiejętności wyjaśniania zjawisk i zależności między nimi, liczne i poważne błędy, styl nieporadny, trudności w formułowaniu odpowiedzi.

Sprawdzian wiadomości ustny- obejmuje jedno losowo wybrane pytanie za które student może otrzymać ocenę b. dobry – 3 pkt, ; dobry plus – 2,5 pkt, ;dobry – 2,0 pkt, ; 1,5pkt dostateczny plus, ; 0,5 i mniej – niedostateczny.

Sprawdzian wiadomości pisemny – obejmuje pytania otwarte o rozszerzonej odpowiedzi. Za pełną odpowiedź student otrzymuje 1 pkt za niepełną 0,5 pkt.

Oceny ; dostateczna – 51-60%; 61-70% dostateczny plus; 71-80% -dobry; 81-90% dobry plus; 91-100% bardzo dobry.

Test wiadomości kolokwium pisemne w pracowni umiejętności pielęgniarskich.

Test składa się z 30 pytań; jednokrotnego wyboru, wielokrotnego wyboru, wymagające krótkiej odpowiedzi, pytanie z luką, typu prawda fałsz. (za odpowiedź poprawną otrzymuje 1 pkt). Oceny; dostateczna – 51-60%; 61-70% dostateczny plus; 71-80% -dobry; 81-90% dobry plus; 91-100% bardzo dobry.

Test wiadomości kolokwium pisemne.

Kryteria oceny eseju;

1. Treść zgodna z tematem eseju- 6 pkt
2. Treść oparta o aktualną wiedzę pielęgnarską (oparta o badania naukowe), humanistyczną -5 pkt
3. Umiejętność analizy literatury, niezależność oryginalność myślenia- 4 pkt.
4. Właściwe cytowanie literatury -2 pkt.
5. Poprawny spis literatury -2 pkt.
6. Logiczny układ eseju -2 pkt
7. Osobista refleksja nad zagadnieniem i obrona własnego punktu widzenia – 2 pkt
8. Poprawność edytorska eseju- 2 pkt.

Oceny – b. dobry – 25-24 pkt; dobry plus- 23-22 pkt.; dobry- 21- 20 pkt; dostateczny plus 19-18 pkt.- dostateczny 17- 16 pkt. 15 pkt i niżej niedostateczny

Ocena założonych efektów kształcenia w zakresie umiejętności-

Kryteria oceny umiejętności praktycznych i postawy w czasie zajęć w Pracowniach Monoprofilowego Centrum Symulacji Medycznej;

Z zakresu wiedzy;

- zna sprzęt wysokiej wierności, pośredniej i niskiej wierności,
- zna zasady konstruowania informacji zwrotnej opartej o opis, analizę i implementację,
- rozumie znaczenie umiejętności miękkich do prawidłowej pracy w zespole oraz wpływu na zapobieganie zdarzeniom niepożądanym w medycynie,

W zakresie umiejętności ;

- właściwie używać sprzęt podczas zajęć,
- umie skonstruować zaawansowaną informację zwrotną w oparciu opis, analizę i implementację,
- umie świadomie wykorzystywać wiedzę teoretyczną i praktyczną,

W zakresie kompetencji społecznych;

- współpracuje w grupie, bierze odpowiedzialność za podjęte działania,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę na temat umiejętności miękkich w pracy w zespole,
- świadomy konieczności ciągłego uzupełniania wiedzy i umiejętności.

Ocenianie ciągłe poprzez informacje zwrotne na podstawie podejmowanych działań, i debrefingu.

Formy i warunki zaliczenia przedmiotu;

Przedmiot kończy się zaliczeniem z oceną

Wykłady ; kolokwium ustne

Ćwiczenia: kolokwium pisemne

Zaliczenie pracy pisemnej z zakresu zagadnień do realizacji godzin bez udziału nauczyciela akademickiego.

21.Inne przydatne informacje o przedmiocie

1. Bezpośrednich informacji o problematyce zajęć i treściach programowych udziela Prowadzący w trakcie zajęć i podczas konsultacji
2. Zajęcia odbywać się będą w Akademii Białskiej im Jana Pawła II
3. Zajęcia odbywać się będą zgodnie z aktualnym planem zajęć
4. Konsultacje odbywać się będą zgodnie z obowiązującym terminarzem

*L – laboratorium (w przypadku zajęć z języka obcego oznacza lektorat)

** Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia **oraz konsultacje**

L.k.u.p.* - laboratorium kształtujące umiejętności praktyczne

P.b.n.* - praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego

